Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Темрява, що вповзла в Україну, несе загрозу всім... Але темрява не вічна: триватиме рівно стільки, скільки терпітимемо її ми.
Юрій ЩЕРБАК

№ 23 (285)
1 липня
2010 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викла-дених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

АКЦІЇ

ОСНОВНИЙ ЗАКОН – СПОВІДУЙМО!

З ініціативи Крайового Народного Комітету захисту України (НКЗУ), який представляє більшість політичних і громадських сил Прикарпаття, в Івано-Франківську відбулося віче на захист Конституції. Учасники тримали гасла «Захистимо Конституцію – забезпечимо майбутнє!», «Виконаймо ст. 65-ту Конституції України!», «Україна – не колонія», «Припиніть антиукраїнську гуманітарну політику! Геть україно-фоба Табачника!» та ін.

– Нинішня ситуація в Україні – це стан внутрішньої окупації. Нас поневолили не танками, не зброєю, а зловорожою владою внутрішніх і зовнішніх антинародних та антинаціональних сил, які нищать нанівець права корінної нації, – наголосив на відкритті віча співголова ОО НКЗУ Дмитро Захарук. – Вони окупували наш інформаційний простір, захоплюють економіку, фінансову сферу, узурпували владу, використовують державний механізм проти нації... Промовець зацитував першу точку Декалогу українського націоналіста, який твердить: «Здобудеш Українську державу, або згинеш у боротьбі за неї» і нагадав, що на захист народу став Народний Комітет захисту України, до якого в області, як і в Україні, увійшли політичні й громадські організації, яким дороге майбутнє нації.

Голова Братства ОУН–УПА Карпатського краю Федір Володимирський, лідери обласного проводу КУН Богдан Борович, Івано-Франківської МО НРУ Ліана Сімонович, керівник секретаріату МО ВО «Свобода» Руслан Марцінків з обуренням говорили про зневажання владними структурами Основного закону. В антиконституційний спосіб створена парламентська коаліція й Уряд, підписані харківські угоди про ЧФ Росії, передаються українські стратегічні об'єкти іншій державі... А як можна мовчати, коли Президент Янукович, зневажаючи пам'ять мільйонів жертв, усупереч закону заперечує Голодомор як геноцид українського народу? Йде зловороже шельмування наших національних героїв, руйнування духовності нації, намагання видати спільні з Росією підручники історії, усунення з підручників української літератури таких імен, як Ліна Костенко, Василь Симоненко, Дмитро Павличко та інших. Маємо дати цим діям рішучу відсіч і бути такими твердими, якими були творці Акту відновлення української державності 30 червня 1941 року. Проголосивши його у час воєнного лихоліття, вони не відступили від нього навіть під смертельною загрозою фашистського окупанта. А внутрішній окупант наступає. Б. Борович закликав підтримати українців з Харкова, де нинішня влада знищує всі українські установи, зокрема, товариство «Спадщина». Задля захисту українці змушені звертатись до президента США Обами, бо український Президент їх не захищає.

Співголова Івано-Франківського обласного НКЗУ Степан Волковецький проголосив одностайно підтриману Ухвалу віча, у якій порушення теперішньою владою Конституції означені як злочин перед нацією. Висловлено заклик вступати в лави Комітету, створювати його структури в кожному місті, районі, селі.

А в понеділок члени ГО «Українська молодіжна платформа» провели акцію «За якими статтями Основного закону України живемо ми?» І виявили не лише порушення Конституції владою, що загрожує суверенітету й незалежності держави, а й безліч порушень прав і свобод людини, як то право на безплатну освіту, охорону здоров'я, вільний розвиток корінної нації, її мови, культури, духовності та інше. Словом, не змінювати Конституцію потрібно, як наполягають деякі політики, а виконувати її, вимагали учасники акції.

Богдан ВІВЧАР

СТВЕРДЖУЄМО!

УХВАЛА

Ми, учасники віча, що відбулося в Івано-Франківську 27 червня 2010 р., за покликом власних сердець і велінням розуму піднімаємо свої голоси на захист Української держави, конституційних прав і свобод її громадян.

З глибоким розчаруванням і обуренням констатуємо зневагу владними структурами Основного закону України, міжнародного права, що створює реальну загрозу для держави і суспільства.

МИ СТВЕРДЖУЄМО:

1. Коаліційна більшість створена незаконним способом із грубим порушенням ст. 83 Конституції України. Тому Уряд Азарова, створений нею, не може вважатися легітимним.

2. Харківські угоди про продовження перебування російського Чорноморського флоту на 25 років з подальшою пролонґацією створили умови для довічного домінування Росії над Україною, що є зрадою українських національних інтересів (порушені ст. 17, 102, 104, 106 Конституції).

3. Проголошення України нейтральною позаблоковою державою, тим більше, за умови продовження перебування Чорноморського флоту Росії в Севастополі, означає позбавлення будь-яких ґарантій безпеки й незалежності України, європейської та євроатлантичної перспективи, різку зміну зовнішньої політики й підпорядкування її інтересам Москви (порушені ст. 18, 106 та ін.).

4. Керівництво України стало на шлях передачі стратегічних галузей та важливих об'єктів нашої економіки в управління Росії, створило умови для економічного поглинання України (порушені ст. 102, 104, 116 та ін.).

5. Заперечення Президентом Януковичем Голодомору як геноциду українського народу, що визнано багатьма країнами світу, суперечить Закону України «Про Голодомор в Україні 1932–1933 років» і зневажає пам'ять мільйонів жертв цього злочину.

6. Діяльність влади в галузях освіти, культури, в інформаційному просторі, фальсифікація правдивої української історії, заперечення героїчного минулого України, боротьби ОУН–УПА за незалежність, шельмування наших національних героїв Степана Бандери й Романа Шухевича, намагання видати спільні з Росією підручники історії, скасування іспитів з української мови, орієнтація на московську Церкву, намагання викинути з української літератури славні імена Ліни Костенко, Василя Симоненка, Дмитра Павличка та інших авторів, які є гордістю нашої літератури, – це далеко не повний перелік антиукраїнської гуманітарної політики, системного навального наступу на все українське, національне, що є святим для нашого народу (порушені ст. 10, 11, 15, 23, 35 та ін.).

Яскравим прикладом україно-фобії є діяльність так званого міністра освіти і науки Табачника. Вимагаємо його негайного звільнення! Геть Табачника!

7. Має місце антиконституційний наступ влади на права і свободи громадян, на засоби масової інформації, порушується свобода слова, що підтверджено Парламентською Асамблеєю Ради Європи (порушуються ст. 15, 34 та ін.).

8. У соціальній сфері влада не створює умови для забезпечення відповідного рівня життя громадян, особливо бідніших верств населення, руйнує малий і середній бізнес на догоду великій олігархії. А це провокує конфлікт між бідними й багатими (порушуються ст. 42, 43, 46, 47, 48, 49 та ін.).

9. Та найбільший злочин – це порушення норми Конституції (ст. 11), згідно якої «Держава сприяє консолідації та розвитку української нації». Створений неконституційним способом Уряд розколює суспільство, щоб легше перетворити Україну на московську колонію.

Таким чином, в умовах, коли Президент, парламентська більшість, Уряд України стали на шлях зради українських національних інтересів, сам народ повинен сказати своє слово, захистити свою честь і своє майбутнє.

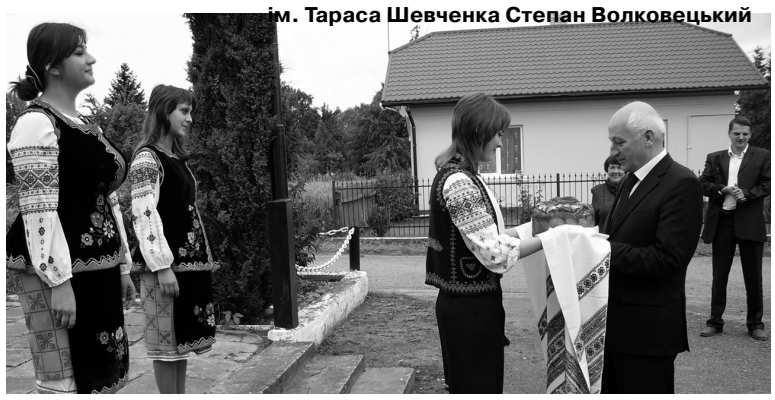
Тому ми висловлюємо цілковиту підтримку Народному Комітету захисту України, закликаємо створювати такі структури в кожному районі, місті й селі області для організації активного спротиву.

А тепер кажемо: Ганьба зрадникам! Ганьба україно-фобам!

За нами правда! Ми переможемо! Слава Україні!

ДОСВІД

Хліб-сіль приймає голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка Степан Волковецький

ЯКЕ СЕЛО БЕЗ «ПРОСВІТИ»...

Сонце з високого неба
Хліб нам дає, дає квіти,
Волі шукати нам треба
В ясного сонця «Просвіти».

Ці слова з гімну «Просвіти» стали рефреном обласного семінару просвітян, який відбувся на базі осередку с. Залуква Галицького району. Сільський голова Михайло Медвідь, отець-мітрат Василь Завірач, керівник Народного дому Наталія Белей, директор місцевої школи Володимир Чаграк та й сама голова первинного просвітянського осередку Лідія Скрентович оповідали, як вони спільно у супрязі вершать важливу справу у формуванні духовно цілісної сільської громади, в оберезі українського слова, культури, галицьких традицій, звичаїв, обрядів. Вони, а також голова районної «Просвіти» Олександр Береговський, підтвердили, що основою товариства є первинні осередки. І якщо разом працюють на українську справу найповажніші громадяни села, то й громада не залишається осторонь.

Голова ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький акцентував увагу на тому, що метою семінару, як і діяльності просвітницької структури, є реалізація концепції відродження «Просвіти» в кожному селі, трудовому колективі, місті. Маємо історичний досвід: саме вона виховала покоління патріотів, які беззастережно стали в борні за волю. Такою «Просвіта» має стати й сьогодні, бо з усього видно, що більше нікому стати в обороні українства. «Ніхто не вирішить наші проблеми замість нас, ні зовнішні, ні внутрішні інвестиції не допоможуть, – наголошувалось у час дискусій. – Маємо організуватись, як це робили наші попередники, і діяти». А це, як знаємо, були і товариства «Самопоміч», і кредитівки, і «маслосоюзи», і спортово-рухакнові змаги, і «Рідна школа»... Бо нині все духовне життя окреслене рамкою телевізора. Японського, але з російською начинкою.

(Детальніше чит. 3 стор.)

КРУГЛИЙ СТІЛ

ЗАХИСТИМО КОНСТИТУЦІЮ – ЗБЕРЕЖЕМО УКРАЇНУ

В обласній «Просвіті» з ініціативи крайового Народного Комітету захисту України (НКЗУ) відбувся круглий стіл представників політичних партій і громадських організацій з проблем дотримання Конституції.

– Україна має історичний досвід творення таких державницьких актів, – нагадав, відкриваючи дискусію, співголова ОО НКЗУ, учасник ухвалення нинішнього Основного закону у 1996 році Степан Волковецький. – У 1710 році, задовго до проголошення конституції США, Франції чи Польщі, український гетьман Пилип Орлик написав Конституцію, в якій чітко окреслив організацію влади в демократичній спільноті, розділення її на три гілки – законодавчу, виконавчу, судову. Зрештою, саме за таким законом і жила республіка Запорізька Січ. А потім конституції творили в часи УНР і ЗУНР, Карпатської України, в радянські часи і нарешті в незалежній Україні. Нині діюча Конституція вважається державним актом високого європейського рівня. Але найбільшою проблемою є її виконання і дотримання...

Учасники дискусії – голова ОО КУН Богдан Борович, лідер крайового Руху Ігор Шумега, голова обласного Об'єднання ветеранів Василь Сав'юк, науковець Зіновій Остап'як, заступник керівника ВО «Тризуб» Орест Чоп та інші наголошували, що нині не лише не ґарантуються записані в ній права, як-то право на безкоштовну освіту, охорону здоров'я, а й не дотримуються вищими державними очільниками її статті. Так, в Адміністрації Президента, у Верховній Раді, в Уряді іґнорується стаття 10 Основного закону, в якій затверджена державність української мови.

(Чит. 2 стор.)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

НАБАТ

РЯТУЙМО УКРАЇНЦІВ!

Президентові України п. В. ЯНУКОВИЧУ
Голові Верховної Ради п. В. ЛИТВИНУ
Голові КМУ п. М. АЗАРОВУ

ЗВЕРНЕННЯ

Вимагаємо вжити термінових заходів з припинення провокативної діяльності ксенофобськи налаштованих посадовців Харківської міської ради, які підсилюють міжетнічні конфлікти і переслідують проґресивну громадськість Харкова. Обрана нинішня місцева влада на чолі з головою облдержадміністрації п. М. Добкіним і виконуючим обов'язки міського голови Геннадієм Кернесом аґресивна і не толерантна до української спільноти міста, їхня діяльність призвела до активізації у місті деструктивних елементів і появи екстремістських угруповань, які сповідують реакційну, фашистську ідеологію, провокують у місті громадянські конфлікти. Керуючись рішеннями міської ради, паплюжать меморіальні знаки Голодомору 1932–1933 років, українським воїнам, релігійним і культурним діячам, принижують і тероризують діячів української громадськості міста. Стали фактом злодіяння на расовому й міжнаціональному ґрунті.

У той же час, організації, які стоять на варті громадського ладу й міжнаціонального миру, брутально притісняються чиновниками Харківського міського виконавчого комітету, обмежуються в громадянських правах і позбавляються орендованих приміщень. Уже з квітня триває процес виселення міськвиконкомом з власного офісу культурно-освітнього центру харківського товариства «Спадщина» (61002, м. Харків, вул. Сумська, 44/2). Свідомо виселяється громадська організація, яка зробила неоціненний внесок у становлення української державності й нині залишається фактично останнім активно діючим та заанґажованим політично українським осередком, за надуманим приписом пожежного нагляду й служби електромереж.

Українці, захищаючись від своєї влади, 30 березня звернулись за допомогою до президента США Барака Обами. Їх підтримали, окрім голови товариства «Спадщина», ще сім громадських організацій. Та враз заметушилась прокуратура Харківської області й надіслала запит за реєстром № 07/1-8543-10 від 28.05.2010 до управління СБУ в Харківській області. СБУ, в свою чергу, надіслала лист на основі п. 3 ст. 25 Закону України «Про СБУ» з вимогою надіслати копію листа до Б. Обами українською мовою і надіслати роз'яснення, в який спосіб президент США має владнати проблеми в Харківській області, які постали перед громадою.

Отже, таким чином органи Харківської прокуратури і СБУ навіть не вступають з міською владою в дискусію щодо дотримання чинного законодавства України в захисті інтересів українських громадських організацій, а відразу тиснуть на українську організацію наміром можливого відкриття кримінальної справи проти неї. Таким чином, виконують політичні замовлення міської та обласної влад.

Тож вимагаємо зупинити процес використання державних установ у політичних намірах ліквідації осередків українських громадських організацій на теренах України.

Богдан БОРОВИЧ,
депутат, голова фракції «Національний вибір» Івано-Франківської обласної ради

КРУГЛИЙ СТІЛ

ЗАХИСТИМО КОНСТИТУЦІЮ – ЗБЕРЕЖЕМО УКРАЇНУ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Конституційні статті постійно підлаштовують під потреби тієї політичної сили, яка перебуває при владі. Формування нової парламентської коаліції з окремих депутатів, санкціоноване Конституційним судом, хоч перед тим він твердив протилежне, не залишає жодних сумнівів, що в Україні Конституція існує лише на папері. Президент проіґнорував вимогу Основного закону про недопущення на суверенній українській території існування військових баз інших держав і підписав Угоду про перебування ЧФ Росії на нашій землі майже на півстоліття. Тому захист Конституції – це захист України.

Учасники розмови наголошували на тому, що відбувається узурпація влади однією політичною силою і висловили переконання, що громадськість і саме суспільство має стати на захист Основного закону. Думки і пропозиції узагальнені в резолюції.

Богдан ВІВЧАР

Розмова за круглим столом у «Просвіті»

ІДЕЯ І ЧИН

В ЄДИНИЙ КУЛАК

«УВЕРТЮРА» ДО ОБ'ЄДНАВЧОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Круглий стіл представників політичних партій та громадських організацій, що будують свою діяльність на національно-патріотичних засадах, який відбувся 27 червня 2010 року у Львові, ухвалив два важливих документи: «Декларацію об'єднання націоналістичних сил» та «Угоду про об'єднання націоналістичних сил», а також створив Координаційну раду для підготовки Другого об'єднавчого Конґресу українських націоналістів. Мета цього представницького форуму полягає в консолідації, на жаль, ще розрізнених націоналістичних сил України. Прозвучали різні думки з приводу того, як здійснювати цю консолідацію, але домінує думка щодо проведення Другого Конґресу українських націоналістів з огляду на те, що Перший Конґрес (Установчий, під проводом Є. Коновальця) відбувся ще 1929 року, коли ще не було незалежної України, а Другий має відбутися вже в незалежній Україні.

– Гадаю, що, якби такий Конґрес відбувся, – розмірковує в розмові зі мною заступник голови ОУН і голова Київської міської ОУН Богдан Червак, – то він би започаткував нову якість у політичному житті країни, зокрема, він би прислужився до формування потужного націоналістичного руху, який би утверджував не просто незалежність України, а утверджував би Україну як державу української нації, державу, де культивуватимуться українські духовні, культурні, політичні та ідеологічні цінності. Це те, без чого Українська держава не може відбутися в принципі.

Як провідний ідеолог сучасного українського націоналізму Богдан Червак під час дискусії запропонував розроблену Проводом ОУН модель об'єднання націоналістичного руху як самостійного суб'єкта політичного процесу. Стрижнем цієї моделі має бути одна єдина ОУН. На жаль, на 20-му році української незалежності маємо ситуацію, коли існують декілька організацій, які носять одну і ту ж назву – ОУН. Це – ненормально, бо в Україні не існує об'єктивних причин для існування різних ОУН. ОУН має бути носієм ідеології українського націоналізму, без чого українська національна держава не мислима. Має бути одна націоналістична партія. І це – принципово, бо поліпартійність у націоналістичному русі не доцільна і навіть шкідлива. І йдеться не лише про вибори до місцевих рад, які планується провести в кінці жовтня. Без єдиної націоналістичної партії не можна вести мову про ідеологію українського націоналізму. Найголовніше, щоб націоналістичний рух став самостійним суб'єктом сучасного політичного процесу.

– Дякуючи реґіоналам, – наголосив у своєму виступі член Проводу КУНу Іван Василишин, – ми опинились у становищі, коли мусимо створювати об'єднану націоналістичну партію, бо тепер тільки партія має право боротись за владу, якщо хоче показати, який має вплив у суспільстві, тобто хто за неї буде голосувати. Тепер ми, націоналісти, не маємо права бути конкурентами у виборчих перегонах, бо це згубно позначиться на результатах виборів. І. Василишин закликав формувати єдині списки до виборів, щоб мобілізувати електорат українців на патріотичний, державницький, а не колоніальний вибір, закликав не забувати, що ОУН утворилась і функціонувала як організація орденського типу. Отже, і партія, утворена з ОУН, має керуватись і функціонувати за таким принципом. Бо для українських націоналістів головне не кількість, а якість. Інакше ми уподібнимось до вже існуючих в українському політикумі партій і партійок, які нічого не дають для народу, для національного поступу.

Треба переглянути наші програми, з якими йдемо до людей, чітко роз'яснити людям, яку Україну будемо будувати, що ми можемо запропонувати молоді, робітникам, селянам, інтеліґенції, пенсіонерам. Тим часом у наших програмах – голі, необґрунтовані слова. Всі ми хочемо щасливої, європейської, багатої України. А що для цього робимо? Щоб мати довіру широких мас, треба йти до цих мас, спілкуватись очі в очі. Не лінуватись, а працювати, тяжко й терпеливо працювати, допомагати людям побороти зневіру, апатію і страх перед мафією, яка всіма своїми діями переконує, що, мовляв, немає порядних людей, мовляв, не рипайтесь, бо все за вас вирішено шляхом таємних угод між супердержавами і тепер немає іншого шляху, як стрімке скочування до колоніального стану й бездержавності. Переконаймо людей, що багато залежить від них самих, від їхньої позиції та активності. Хоч і все в руках Божих. Недарма ж народна мудрість закликає: Бога взивай і рук докладай!

Микола СИМЧИЧ

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

Отче Предвічний, Небесний Ісусе, Сину Божий, Святий Душе, Діво Маріє, всі небесні сили, гляньте ласкаво на нас, багатостраждальний український народ! Дайте нам у безмірній вашій милості дар мудрості, дар єдності, дар любові. Нехай з-поміж нас навічно згинуть розбрат і ненависть, нехай зникне темрява злоби й гніву. Нехай згинуть усі демони пияцтва, наркоманії, розпусти. Нехай пропаде гординя, нехай розвіється, як дим, усяке зло, щоб ми, вами з'єднані, єдиним серцем і єдиними устами прославляли й оспівували пресвяте й величне ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ПОЕТИЧНИМ РЯДКОМ

* * *

Пан поет компонує розслинені
строфи,
Чорт у храмі танцює зі свічкою.
Україна на межі катастрофи,
А козацтво співає:
«Тихо над річкою».

Дивні українські поети,
Яких по Європах не знають –
Давно пора лягать за кулемети,
А вони сидять і співають.

Петро ОСАДЧУК

АГІЙ!

ПРЕЗУМПЦІЯ ЦИНІЗМУ

Багато «добрих справ» зробила теперішня влада для своїх підлеглих. Але все це не йде в жодне порівняння з апетитами росукренерґівських газових маґнатів.

Вигравши цілком безнадійну, на думку більшості адвокатів, справу у Стокгольмському суді, «Фірташ і К°» хочуть відкусити від українського бюджету більше п'яти мільярдів доларів, або майже п'яту частину всіх золотовалютних резервів держави. Причому цю сумнівну фірму став люто захищати керівник СБУ В. Хорошковський, який, за нашим українським розумінням, мав би захищати державу, але який причетний до неї. Якщо ж «Росукренерґо», маючи своїх емісарів на найвищих щаблях української влади, зможе добитися виконання ухвали міжнародного арбітражу, то наслідки такої змови потягнуть Україну на самісіньке дно економічної прірви.

Господи! На очах усього світу без сорому грабують нас наші «наймити», яких ми своїми галицькими руками обрали на найвищі посади. Такого цинізму у світовій історії ще не було!

А де ж ви, так звані демократи, депутати Верховної Ради від нашого краю? Мовчите! У Народний Комітет захисту України не йдете! Сподіваєтеся, що перепаде з панського столу! Якщо вже нічого не можете, наші ситі, то хоч протестуйте, захищайте нас від цього грабунку! Задля цього ми вас і обирали. Але знайте, що не тільки ми вас осуджуємо. Але на небі є Найвищий Суддя. Він справедливий. Він віддасть вам належне. Від Нього не відкупитесь ані цементами, ані лісом, ані землею...

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

НАВЧАННЯ

МУЗЕЙНА СПРАВА

У Народному музеї-діорамі «Герої Дніпра» в Івано-Франківську відбувся семінар-навчання з питань музейної справи. Учасники семінару – працівники відділів (управлінь) культури і туризму райдержадміністрацій та виконавчих комітетів міських рад, що займаються питаннями організації музейної справи та директори музеїв.

Перед представниками районів виступили начальник управління культури Івано-Франківської облдержадміністрації В. Федорак, начальник 160-го центру комплектування Збройних сил України полковник С. Косяк, голова обласної організації Товариства офіцерів України М. Круглов.

Начальник управління культури облдержадміністрації В. Федорак проаналізував роботу музеїв області; начальник відділу охорони культурної спадщини та музейної роботи управління культури облдержадміністрації А. Давидюк проаналізував проблематику питань виконавчої дисципліни в галузі охорони культурної спадщини та музейної роботи; проблеми та перспективи розвитку музейної мережі області озвучила головний спеціаліст управління культури з питань музейної роботи Г. Брицька; про зміни до Закону України «Про музеї та музейну справу» розповів головний спеціаліст-юрисконсульт управління культури облдержадміністрації А. Шикиринець.

А. Ч.

ДОСВІД

ЯКЕ СЕЛО БЕЗ «ПРОСВІТИ»...

Залуква... Село на нашій Україні. Воно розляглось на правому березі Дністра й на лівому – його притоки Лукви. Село давнє, історичне, з прадавніми звичаями й традиціями, які у наші дні зберігає і примножує первинний осередок «Просвіти», який очолює Лідія Скрентович. Саме на його базі був проведений обласний семінар із вивчення досвіду просвітянської роботи.

Почався семінар зустріччю з головою сільської ради Михайлом Медвідем, який охарактеризував роль «Просвіти» у відродженні духовності та українських традицій в селі. Найперше гостей зустріли хлібом-сіллю просвітянки в українських строях. А потім отець-мітрат Василь Завірач повів усіх у клас недільної школи при парафії, де з молоддю реґулярно проводяться духовні заняття. Отець подарував усім учасникам образки Андрея Шептицького та Миколая Чарнецького. Сфотографувалися всією делеґацією та окремо п'ятірка просвітян с. Залуква: голова осередку Лідія Скрентович, голова сільради Михайло Медвідь, священик – о.-мітрат Василь Завірач, директор школи Володимир Чаграк та директор будинку культури Наталія Белей, які, маючи неабиякий авторитет серед мешканців села та учнів школи, у злагоді працюють на благо громади. Злагоджена робота цієї еліти дає бажані результати у відродженні й рості духовності, в першу чергу, серед молоді.

Чільна просвітянська п'ятірка, яка спільно творить духовне життя сільської громади. Зліва направо: Наталія Белей, о. Василь Завірач, Лідія Скрентович, Володимир Чаграк, Михайло Медвідь

Молодь власноруч зробила необхідний спортінвентар для спортзалу та займається в ньому, й тепер не марнує час у барах та сумнівних розвагах. Про просвітянську та краєзнавчу роботу серед шкільної молоді розповіли директор школи Володимир Чаграк та бібліотекар Людмила Палагняк. Виявляється, шкільна бібліотека зайняла перше місце серед шкільних бібліотек України. Пані Людмила ще й пише вірші та видала вже три збірки. Всі учасники семінару отримали від директора школи подарунок (книжечки Степана Пашинського «Село над Луквою» та «Нарис історії Залукв'янської школи»).

А потім учасники семінару переїхали в м. Галич до будинку Національного заповідника «Древній Галич», де ознайомилися з виставками ікон трьох львівських художниць та з пересувною виставкою, присвяченою боротьбі ОУН–УПА за незалежність України. Оті виставки зворушують та допомагають росту духовності та збільшенню гордості за свою націю.

Як сказав голова Галицького РМО «Просвіта» Олександр Береговський, у світовій історії немає більше прикладу такої героїчної боротьби за свою незалежність.

У духовній недільній школі всі ми – учні

Тут же продовжувався семінар. З доповіддю виступив голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький, який висвітлив роль «Просвіти» на сучасному етапі становлення української нації та детально схарактеризував політичний стан у нашій державі, поставив завдання організації спротиву діючій владі в межах держави та в межах краю – об'єднання всіх громадських організацій у Народному Комітеті захисту України.

Про реалізацію концепції відновлення сільських «Просвіт» доповів Михайло Рудковський. Він детально зупинився на тому, що вдалося вже зробити до цього часу. На сьогодні цю важливу загальнодержавну справу належно вершать у Тлумацькому районі (голова РМО – Галина Дзьоба). Тут в усіх селах працюють осередки «Просвіти». Успішно діють осередки «Просвіти» і на Снятинщині (голова РМО – Мирослав Попадюк), а також на Коломийщині (голова РМО – Василь Глаголюк). На початку шляху і Верховинське РМО (голова – Василь Зеленчук), Тисменицьке РМО (голова – Мирослав Лутчин), Рогатинське РМО (голова – Світлана Даниляк), Долинське РМО (голова – Василь Олійник). Підкреслено успішний досвід діяльності первинного осередку с. Залуква під керівництвом Лідії Скрентович.

Необхідність праці осередків у селах підтверджує лист мешканця села Кутці Рогатинського району І. Окрепкого, який пише, що не чути та не видно роботи «Просвіти» в Рогатинському районі.

Першим помічником у роботі просвітян, особливо в селах, є обласна газета «Галицька Просвіта», яка постійно пише про духовні проблеми, їхнє значення в житті людини, проблеми відновлення історичної справедливості, повідомляє про добрі справи просвітян, аналізує здобутки і шляхи їх досягнення... Підкреслив, що насамперед у Тлумацькому та Снятинському районах газета передплачена в кожній школі, в Коломийському – понад 50 примірників, а в таких РМО як Тисменицьке, Верховинське, Рогатинське та Долинське – лише по декілька примірників. Питається, чому?

Перед початком дискусії у РМО «Просвіта»

ня до «Просвіти» нового членства, учнів старших класів.

Завершив семінар своїм виступом господар та співорганізатор – довголітній голова Галицького РМО Олександр Береговський. Він наголосив на тому, як важливо співпрацювати з первинними осередками та про готовність підтримати кожного патріота України в його бажанні розбудови держави.

Учасники семінару в рамках ознайомлення просвітян з історією Галича побували біля пам'ятника Данилу Галицькому та оглянули відтворену в макеті давню столицю Галицько-Волинського князівства. Далі відповідальний секретар Галицького РМО Семен Побуцький як екскурсовод запропонував побувати у с. Шевченкове, де стоїть церква Св. Пантелеймона (пам'ятка XII ст.). Він розповів про її історію, будівництво і різні перебудови, остання з яких відбулася за кошти митрополита Андрея Шептицького.

Учасники семінару побували також на залишках митрополичих палат на Крилоській горі, ознайомилися з експонатами історичного музею давнього Галича.

Про роль шкільної бібліотеки в духовному становленні дитини розповідає Людмила Палагняк

На центральному майдані давнього Галича

М. Рудковський наголосив на тому, що довоєнна «Просвіта» видавала дешеві, доступні для широкого загалу, книжечки. Продовжуючи цю традицію, ОО ВУТ «Просвіта» організувало своє видавництво і друк дешевих доступних книжок і пропонує випуск найдешевших у краї книг. І запропонував усім письменникам, поетам, публіцистам звертатися у Видавничо-господарський центр «Просвіта».

Голова Залукв'янського первинного осередку Лідія Скрентович розповіла про спільну працю очільників села з залученням до «Просвіти» нового членства, учнів старших класів.

Такі акції дуже важливі для розвою просвітянської праці. А подібне паломництво у заповідник «Давній Галич» має здійснити кожен просвітянин. Учасники семінару висловили вдячність організаторам Олександрові Береговському, Семенові Побуцькому та всім, хто дотичний до цієї справи.

Наші кор.,
Галицький район

Світлини одного дня.
Автор світлин – Богдан ВІВЧАР

ДУХОВНЕ

ЗБУДУВАЛИ ХРАМ ГОСПОДНІЙ

Пам'ятайте, що християнське виховання є більшим добром, ніж усе добро світу.
А. Шептицький

В неділю, 27 червня, з нагоди відкриття й освячення храму Благовіщення Пречистої Діви Марії (вул. Витвицького, 30а, мікрорайон Пасічна) зібралось багато парафіян, гостей та запрошених будівничих. Церкву споруджували три роки, каже доктор богословських наук настоятель церкви о. Василь Забойський. Церква вміщає 400 осіб, має сучасну розвинену інфраструктуру. В підвалі буде катехитичний центр з кількома класами для дітей і підлітків.

Основний спонсор Віктор Сеняк запропонував використати в будівництві німецьку технологію. Вперше на Прикарпатті тут використано пінополістерольні блоки, які на 30 відсотків зменшують не тільки трудові, а й фінансові затрати, зменшують втрати тепла. Коштами й транспортом допоміг також парафіянин О. Садку, значними були пожертви інших парафіян. Своїми внесками до спорудження церкви приклались усі пасічнянці, Союз українок із США, отець Василь Фотера з США та просвітяни.

Парафіяни з дітьми в барвистих вишиванках, з хлібом-сіллю, квітами щиро вітали правлячого архієрея Івано-Франківської єпархії владику Володимира Війтишина та гостей із багатьох парафій, міську та обласну владу. Після освячення храму парафію нагородили єпархіальною грамотою, а отця-сотрудника Богдана Ватащука – золотим хрестом з коштовностями. Настоятель храму о. Василь Забойський подякував і назвав жертводавців, які золотими літерами вписані на церковну дошку, а також запросив усіх бажаючих прикластися до створення високохудожнього іконостасу, завершення катехитичного центру, щоб швидше забрати молодь з вулиць, яка вечорами там «убиває» дорогоцінний час, щоб прищепити молодим людям духовність, звичаї та культуру українського народу, допомогти поєднатись із Богом.

Усім присутнім лунало «Многая літа», яке виконав церковний хор під орудою І. Дем'янця, а парафіянам і гостям подарували листівки з зображенням церкви, було святочне мирування та благословення владики.

Степан БОЙКО, *просвітянин*

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

КНИГА ПРО ДОЛИНСЬКУ «ПРОСВІТУ»

У Долинському народному домі «Просвіта» відбулася презентація книги «Зірниця національного відродження», в якій ідеться про історію створення цієї патріотичної громадської організації та її діяльність на теренах краю у наш час.

Видання присвячене 140-річчю Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка. У його написанні взяли участь ветерани просвітянського руху, літератори, журналісти, краєзнавці, працівники культури, небайдужі до духовного та громадсько-політичного життя люди.

Багато цікавого можна почерпнути в матеріалах, які складають розділи – «З історії "Просвіти"», «Імена», «Діяльність відродженої "Просвіти" в документах». Авторами літературної частини книги є долинські письменники – як досвідчені, так і молоді. Багату історію відкриває фотоінформація.

Своїми думками про «зірницю національного відродження» поділилися почесний голова районної організації «Просвіта» Степан Янковський, голова станичної управи Братства ОУН–УПА Юрій Долішній, заступник голови районної ради Ігор Петрів, керівник апарату райдержадміністрації Катерина Олійник, краєзнавці Ірина Пилипів та Михайло Крупчин, бібліотекар із с. Шевченкове Надія Олійник, члени ради районної організації «Просвіта» Олег Дудар та Ярослав Парипа, директор музею «Бойківщина» Тетяна Сенів.

Усі зійшлися на тому, що книга заслуговує на увагу, є першою спробою розповісти про одну з найшанованіших у народі організацій, її роль у національно-патріотичному вихованні жителів краю. Книга стає одним із тих джерел, до якого звертатимуться ті, хто працюватиме над новими виданнями. Адже «Просвіта» живе, діє, бореться за побудову демократичної Української держави.

Виступи гостей цього своєрідного свята були прикрашені поетичним словом, пісенними й музичними творами у виконанні учнів Долинської школи естетичного виховання імені Мирослава Антоновича.

Василь ОЛІЙНИК,
голова Долинської районної організації ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ПОДЯКА

ДАРУНОК ВІД СЕРЦЯ

Активіст «Просвіти», колишній інженер з будівництва автомобільних доріг, патріот Богдан Тарнавський (1934 р. н.), який у 1989 році був ініціатором заснування осередку Товариства української мови ім. Т. Шевченка (згодом – «Просвіта»), розуміючи значення української книги в національному й духовному вихованні молоді, подарував обласній «Просвіті» свою цінну бібліотеку.

Подаровані книги – це твори класиків української літератури, зокрема, повне видання творів Лесі Українки, твори сучасних письменників – Олеся Гончара, Степана Пушика та багатьох інших. Серед подарованих книг є серія біографічних творів «Уславлені імена», «Історична бібліотека «Дзвону», ініціатором якої був наш земляк – відомий письменник Роман Федорів.

Серед подарованих книг є чимало творів репресованих письменників, зокрема, «Розстріляне відродження», «Антологія 1917–1933. Поезія. Проза. Драма». Чимало книг, виданих у Києві, Львові, присвячених історичній тематиці. Зокрема, «Історичні повісті», видані у «Веселці» для школярів старшого шкільного віку. Подарованими книгами буде укомплектована бібліотека обласної «Просвіти», а також ними нагороджуватимемо керівників найкращих просвітянських осередків.

Висловлюємо панові Богдану Тарнавському щиру подяку за цей патріотичний учинок і сподіваємося, що його крок будуть наслідувати інші симпатики «Просвіти».

Петро АРСЕНИЧ,
заступник голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

липень

1 ЛИПНЯ
Всесвітній день архітектури.
105 років від дня народження **Василя Кархута** (1905–1980), видатного фітотерапевта, лікаря, громадського діяча, уродженця с. Марківці Тисменицького району.

6 ЛИПНЯ
65 років від дня народження **Романа Круцика** (1945), голови товариства «Меморіал», уродженця с. Яблунів Галицького району.

7 ЛИПНЯ
115 років від дня народження **Ярослава Хмілевського** (1895–1965), видатного українського лікаря, учасника визвольних змагань, активного громадського діяча і науковця, автора книги «Княжий Галич» (1938).

10 ЛИПНЯ
175 років від дня народження **Генрика Венявського** (1835–1880), польського скрипаля, композитора, почесного члена Галицького музичного товариства, свого часу виступав у Станиславові.

11 ЛИПНЯ
70 років від дня народження **Яреми Гояна** (1940), письменника, публіциста, лауреата Шевченківської премії, директора видавництва «Веселка», уродженця с. Долішнє Залуччя Снятинського району.

13 ЛИПНЯ
120 років від дня народження **Арнольда Кордюма** (1890–1968), українського кінорежисера, уродженця Станиславова.

16 ЛИПНЯ
20-та річниця прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України (1990).
75 років від дня народження **Нестора Библюка** (1935), інженера-технолога, доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри лісових машин і доріг Національного лісотехнічного університету України, уродженця м. Косів.

17 ЛИПНЯ
45 років від дня народження **Михайла Воронича** (1965), графіка і живописця, уродженця с. Саджава Богородчанського району.

19 ЛИПНЯ
90 років від дня народження **Тараса Мигаля** (1920–1982), українського письменника, уродженця с. Русів Снятинського району.

26 ЛИПНЯ
130 років від дня народження **Володимира Винниченка** (1880–1951), українського письменника, державного і політичного діяча періоду національного відродження України.

27 ЛИПНЯ
145 років від дня народження митрополита Андрея Шептицького (1865–1944), визначного церковного і громадсько-політичного діяча, єпископа Станиславівського у 1899–1900 рр.
100 років від дня народження **Любові Сухої** (1910–1988), дослідниці гуцульських художніх виробів з металу.

28 ЛИПНЯ
70 років від дня народження **Івана Остафійчука** (1940), українського графіка, уродженця с. Тростянець Снятинського району.

29 ЛИПНЯ
75 років від дня народження **Володимира Сельського** (1935), кандидата геолого-мінералогічних наук, доцента Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, члена правління Івано-Франківського МО ВУТ «Просвіта», почесного члена Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

31 ЛИПНЯ
100 років від дня відвідин **Михайлом Коцюбинським Криворівні** (1910).

Підготував Петро АРСЕНИЧ

ФАКТ

ЧОМУ Ж МИ ТАКІ ВБОГІ...

Народного депутата України від Партії реґіонів (ПР), бізнесмена Ріната Ахметова визнали найбагатшою людиною України й СНД. Власник «Систем Кепітал Менеджмент» (СКМ) очолив «Золоту сотню» найбагатших українців. Цікаво, що в рейтинґу «ТОП-100» найбагатших українців 2010 року, вперше у списку найбагатших людей країни опинився голова Служби безпеки України Валерій Хорошковський, який володіє 804 млн. доларів і займає 14-те місце в рейтинґу українських багачів.

Капітал Ахметова оцінили в 18,8 млрд. доларів, що є його рекордом за останніх декілька років. Слід зазначити, що найбагатша людина Росії Володимир Лисін відстає від Ахметова на 2 млрд. доларів.

Зауважмо, що російський мільярдер Роман Абрамович бідніший від Ахметова й Лисіна. Його статок цього року, згідно даних «Sunday Times», склав 7,4 млрд. фунтів (11,4 млрд. доларів).

Друге й третє місця в рейтинґу – за представниками фінансово-промислової групи «Приват». Ігор Коломойський із капіталом 6,5 млрд. доларів закріпився на другому місці, Геннадій Боголюбов з 6,3 млрд. доларів – на третьому. Четверте місце за Віктором Пінчуком, у котрого 3,1 млрд. доларів. Закриває першу п'ятірку українських мільярдерів Костянтин Жевago з 2,4 млрд. доларів.

Крім того, в десятку найбагатших людей України ввійшли Віктор Нусенкіс (2,3 млрд. доларів), Олексій Мартинов (2,1 млрд. доларів), Віталій Гайдук (1,5 млрд. доларів), Юрій Косюк (1,3 млрд. доларів), Олексій Вататурський (1,1 млрд. доларів), власник аґрохолдингу «Нібулон».

Окрім цього, планку в мільярд доларів на Україні взяли ще двоє: Сергій Тарута (1,06 млрд. доларів) – 11-те місце, й Олег Мкртчан (1,06 млрд. доларів) – 12-те місце. 15-те місце – за статком 797 млн. доларів – за Олександром Ярославським. Мер Києва Леонід Черновецький з капіталом у 776 млн. доларів також потрапив у першу двадцятку списку, закріпившись на 16-му місці. Завершує двадцятку Володимир Бойко, директор Маріупольського меткомбінату ім. Ілліча, в якого нарахували 589 млн. доларів,

Окрім Хорошковського, не бідні й інші українські чиновники, як, скажімо, віце-прем'єр-міністр Сергій Тігіпко, статок якого оцінили в 566 млн. доларів – на 21-му місці. Цікаво, про що він більше дбає при таких грошах – про власні статки, чи про державу? 28-ме місце зайняв Таріел Васадзе (390 млн. доларів), 29-те – Петро Порошенко (384 млн. доларів), 33-тє – Дмитро Фірташ (354 млн. доларів), 35-те – Василь Хмельницький (340 млн. доларів), 36-те – Григорій та Ігор Суркіси (314 млн. доларів), 42-ге – Сергій та Олександр Буряки (261 млн. доларів), 47-ме – Володимир Константинов (246 млн. доларів) 48-ме – Борис Колесников (231 млн. доларів), 49-те – Олександр Фельдман (215 млн. доларів), 64-те Андрій і Сергій Клюєви (100 млн. доларів), 90-те – Богдан Губський (40 млн. доларів), 96-те – Василь Горбаль (33 млн. доларів).

А всі вони ще й у політиці та на державних посадах, тож за рахунок цього множать і примножують свої статки. І це при загальній українській вбогості. То чи не час нам... «заходиться вже будить» і спитати: де ж наші гроші?

Н. К.